

Auditieve beperking

1. Algemene uitleg

Een auditieve beperking is een beperking in het **gehoor**. Dit betekent dat iemand (gedeeltelijk) doof of slechthorend is. De ernst van de auditieve beperking kan variëren van een **licht gehoorverlies** tot **volledige doofheid**.

1.1. Oorzaken

- Erfelijkheid
- Bepaalde medicatie of ziektes tijdens de zwangerschap
- Aangeboren door moeilijkheden bij de zwangerschap
- Op latere leeftijd door ziektes, ongeval, plotsdoofheid, ...

1.2. Diagnostiek

De diagnose wordt gesteld door een KNO-arts.

1.3. Aanpak en omgaan met een auditieve beperking

Een auditieve beperking gaat niet weg, maar er zijn wel hulpmiddelen ontwikkeld die de geluiden kunnen versterken. (Belangrijk: een hulpmiddel is niet gelijk aan een oplossing, het helpt maar het lost het probleem niet op).

Enkele hulpmiddelen zijn:

- Hoorapparaten, BAHA, CI (= hoortoestellen, soort hangt af van gradatie)
- Een FM-systeem biedt extra hulp boven op het hoortoestel. Het is al het ware een individuele versterker, waardoor de leerling de leerkracht rechtstreek in het oor kan horen, het omgevingslawaaï valt hier grotendeels bij weg

2. Mogelijke kenmerken¹

2.1. Mogelijke positieve kenmerken

- Visueel sterk ingesteld
- Sterk ontwikkelde lipleesvaardigheden
- Kennis van gebarentaal
- Aanpassingsvermogen tijdens sociale situatie
- ...

¹ Het is belangrijk te weten dat deze kenmerken van persoon tot persoon kunnen verschillen en niet altijd in dezelfde mate voorkomen.

2.2. Mogelijke uitdagingen

- Tv of de radio luid zetten
- Schrikken van toenadering
- Langzaam reageren op omgevingsgeluiden
- De bel of telefoon niet meer horen
- Moeite bij het voeren van een telefoongesprek
- Moeite hebben met gesprekken, wanneer er veel omgevingslawaai is.
- Vaker vragen om herhaling
- Dichtbij komen zitten, en de persoon strak aankijken
- ...

3. Enkele tips voor in de klas

Omgeving

- Plaats de leerling dicht bij de leerkracht. Als de leerling maar 1 hoorapparaat draagt, plaats de leerling dan met het goede oor naar de leerkracht
- Zorg dat er geen tegenlicht is. Het mondbeeld moet zichtbaar zijn om te kunnen liplezen
- Vermijd extra lawaai. Sluit eventueel ramen en deuren en/of vraag om stilte
- ...

Communicatie

- Articuleer duidelijk
- Spreek in een gewoon spreekritme
- Luider praten mag, roepen niet
- Blijf geduldig en herhaal indien nodig
- Visualiseer belangrijke informatie
- Ga na of de leerling de belangrijke info opgevangen heeft
- Vermijd figuurlijk taalgebruik
- Visualiseer zoveel mogelijk
- ...

Welbevinden

- Door slechthorendheid kan een leerling een grap of lachwekkend gebeuren missen. In dit geval wordt best herhaald wat er gebeurd is. Wanneer de leerling iedereen om zich heen ziet lachen en niet weet waarover het gaat, kan dat een vervelend gevoel meegeven en kan het hij/zij zich uitgesloten voelen
- ...

Luisteropdracht

- Luistertoetsen zijn niet voor alle leerlingen haalbaar. Er zijn enkele mogelijke alternatieven die kunnen afgesproken worden onderling:
 - Luisteroefening mondeling: zorgen dat het mondbeeld zichtbaar is. Neem hierbij pauzes tijdens het lezen, zodat hij/zij kan liplezen voor het schrijven.
 - Luisteroefening vervormen naar leesoefening: tekst laten liggen tijdens de toets en invullen als een begrijpend lezen test. Je kan ook de tekst wegnemen na een bepaalde tijd en dan de vragen laten invullen. Hou hierbij wel rekening met de snelheid van het informatie opname.
 - Luisteroefeningen CD/DVD: kan een optie zijn, maar is afhankelijk van de kwaliteit. Ook moet deze voorzien zijn van ondertiteling. De film kan je ook meerdere malen afspelen of op voorhand doorsturen naar de leerling. De leerling kan deze eventueel op voorhand beluisteren met iemand anders. Een andere optie om de tekst van de CD/film op papier mee te geven.
 -

Bij geen alternatief, laat de leerling het eventueel proberen (in samenspraak). Bij goede punten kan je score geven en bij slechte laat je deze eventueel vallen.

Groepswerk

- Zorg voor weinig achtergrondlawaai. Het beste is om deze groep dan in de gang of een apart lokaal te plaatsen. Mocht dit geen optie zijn, plaats je best de leerling tegen de muur zodat er minder omgevingslawaai binnenkomt.

4. Mogelijke REDICODI's

Enkelvoudige opdrachten aanbieden met herhaling van de instructie (1-1).
Onvoorbereide oefeningen aan het bord maken moet de leerling niet doen.
Tijdens de les, het studeren en bij het maken van taken, toetsen en examens werkt de leerling digitaal.
Instructies worden beknopt, duidelijk en zonder complex taalgebruik geformuleerd.
Leerling krijgt een vaste plaats vooraan in de klas in functie van het liplezen.
Leerling licht een toets of examen mondeling toe.
Leerling maakt gebruik van een vluchtroute om te ontprikkelen.
Extra tijd voor examen en toetsen wordt voorzien.
Examens worden afgelegd in een stille ruimte.
Er worden minder oefeningen of meer tijd voorzien om oefeningen te maken.
Spreekopdrachten worden afgelegd voor een kleinere groep of individueel met de leerkracht.
Specifieke hulpmiddelen worden voorzien tijdens de les, bij het studeren en tijdens het maken van toetsen en examens: - Stappenplan - Kleurcodes - Picto's - Schema's - Tekeningen - Google afbeeldingen - Videomateriaal - Transcriptie - tolk -
Er wordt een 2 ^{de} kans voorzien bij een taak en een toets.
De leerling wordt vrijgesteld voor
Vb. luistertoetsen, spreekopdrachten,....
De leerling krijgt bijles voor
Andere....

5. Interessante websites, organisaties, boeken ...

Websites

- <https://kleutersmeteenauditievebeperking.weebly.com/een-auditieve-beperking-als-gevolg.html>
- <https://www.vaph.be/professionelen/mdt/mdv/modules/auditieve-beperking>

Organisaties

- Stappie: www.stappie.be

Boeken

- De Raeve, L. & Mathijs, A. (2010). *Onderwijs aan kinderen met een auditieve beperking*. Geraadpleegd op september 2015 via <http://www.leerrijk.be>
- De Raeve, L. & Van Overmeire, H. (z.j.). *Kinderen met een auditieve handicap in het gewone onderwijs*. Geraadpleegd op december 2015 via www.welkomvzw.be/Brochure/Gewoondonderwijs.pdf
- Deij, A. (2013). *Gehoord worden. Omgaan met slechthorendheid*. Leuven: Acco
- Knoors, H. & Marschark, M. (2014). *Mijn leerling hoort slecht*. Leuven: Acco.